

کلمه

گرامر دری

گرامر دری

گرامر دری

گرامر دری

گرامر دری

گرامر دری

گرامر دری

تفید

اسم

صفت

فعل

مقدمه

اسلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

کودکان و نوجوانان عزیز، استادان محترم، والدین گرامی، هموطنان و علاقمندان محترم هدف ما از نوشتن کتابهای آموزشی برای فراگیری زبان دری و پشتو و توسعه دهی برنامه های آموزشی کامپیوتری ارائه روش های جدید در آموزش و پرورش فکری کودکان و نوجوانان دری و پشتو زبان افغانستان است. امکانات نوین کامپیوتری گشاینده درها در راه رسیدن به این هدف میباشد.

برای رسیدن به این هدف با امکانات پیشرفته گرافیک، نقاشی متحرک، صدا و محیطی لذتبخش برای فراگیری زبان مادری و همچنان آشنایی با فرهنگ و کلتور اصیل افغانی در سطوح مختلف استفاده گردیده است. کتب با دروس آموزنده و تمرینات فراوان بشکل متن در کتاب و همچنان بشکل پروگرام کامپیوتری برای هر کتاب تهیه شده است که شاگردان میتوانند به ساده گی دروس خویش را در کامپیوتر خود مشق و تمرین نمایند. پروگرام های آموزشی کامپیوتری علاوه بر تمرینات، شامل بازی های آموزنده هم میشوند. کتب و پروگرام های کامپیوتری در سطوح مختلف برای دوره ابتدایی، متوسطه و لیسه برای علاقه مندان زبان دری و پشتو بویژه هموطنان خارج از کشور تهیه و ترتیب گردیده است. امید وارم شما عزیزان همیشه ما را با انتقادات و پیشنهادات سالم تان جهت بهبود بخشیدن کتب و پروگرامها همکاری نمایید.

با احترام
انجنیر وحید دریاب

نام کتاب: **گرامر دری**
نویسنده: **انجنیر وحید دریاب**
چاپ دوم، سال ۱۳۹۱ ه.ش
استکهلم - سویدن

مرکز آموزش برای کودکان و نوجوانان افغان

www.kodakan.se

info@kodakan.se

© حق چاپ محفوظ است. هر نوع کاپی گرفتن یا تغییر دادن متن این کتاب ممنوع میباشد. با متخلفین برخورد قانونی صورت میگیرد.

گرامر دری

آموزش دستور زبان (گرامر) دری شامل
تاریخ زبان دری - فارسی، حروف دری، اشکال حروف،
کلمه، اسم و اقسام اسم، فعل و اقسام فعل
صفت و اقسام صفت، قید و غیره.

فهرست

صفحه

3 دستور زبان ، صرف، نحو	1
4 خانوادهٔ زبان‌های هندواروپایی	2
5-7 تاریخ زبان دری	3
8-10 حروف زبان دری	4
11-14 اشکال حروف زبان دری	5
15 کلمه	6
16-22 اسم	7
23-25 مصدر	8
26-31 فعل	9
32-35 صفت	10
36-39 قید	11
40 پیشاوند و پساوند	12
41 اصوات	13
42 چند نکته دیگر	14

دستور زبان دری - فارسی

دستور زبان مجموعه قوانین و ضوابط حاکم بر ساختار واژه‌ها، جمله‌ها و معناها در یک زبان میباشد. در تقسیم‌بندی های سنتی دستور زبان بطور کلی از دو شاخه واژه شناسی (صرف) و جمله‌شناسی (نحو) تشکیل شده است.

صرف

صرف (تک‌واژه‌شناسی) یا ساخت واژه که به زبان انگلیسی (*morphology*) میگویند بخشی از دستور زبان است که ساخت یا ساختار واژه را مورد تحلیل قرار میدهد.

نحو

نحو (جمله‌شناسی) که به زبان انگلیسی (*Syntax*) میگویند به دانش مطالعه قواعد مربوط به نحوه ترکیب و در کنار هم آمدن واژه ها به منظور ایجاد و درک جملات در یک زبان اطلاق میشود.

حروف زبان دری

حروف زبان دری عبارت اند از:
ا، ب، پ، ت، ج، چ، خ، د، ذ، ر، ز، ژ، س، ش، غ، ف،
ک، گ، ل، م، ن، و، ه و ی.
بواسطه استعمال کلمات عربی و ترکی هشت حرف دیگر
هم به الفبای دری افزوده شده است که عبارت اند از: ث،
ح، ص، ض، ط، ظ، ع و ق.

همزه و الف

فرق میان همزه و الف آنست که همزه قبول حرکت میکند
و الف ساکن است. همزه در زبان دری تنها در اول کلمه
استعمال میگردد. کلماتیکه دارای همزه وسط یا آخر
هستند از زبان عربی گرفته شده اند، مانند: **یأس، ماء**
و غیره.

های ملفوظ

های یا ه ملفوظ که نوشته و خوانده میشود و در اول، وسط و آخر کلمه استفاده میگردد، مانند: **هوش**، **شهر**، **گاه** و غیره.

های غیر ملفوظ

های یا ه غیر ملفوظ که تنها نوشته میشود و خوانده نمیشود و تنها در آخر کلمه استفاده میگردد، مانند: **خنده**، **گریه**، **مرده** و غیره.

حرف واو

حرف **و** هرگاه در وسط دو کلمه واقع شود حرف ماقبل آنرا ضمه میدهند و حرف واو را تلفظ نمیکنند، مانند: **راه و چاه**، **نشست و برخاست** و غیره.

تئوین عبارت است از دو زیر، دو زبر و دو پیش که در زیر یا روی حرف آخر کلمه قرار میگردد، مانند: **اتفاقاً، عالماً و غیره.**

تخفیف کلمات

در زبان دری گاهی بعضی از حروف کلمه را حذف میکنند که این عمل را تخفیف میگویند و آن کلمه را مخفف میگویند، مانند: **آواز - آوا، کوه - که، گواه - گوا و غیره.**

اسم معرفه

اسمی که برای شنونده یا خواننده آشنا باشد، مانند در جمله **قلم را به مریم دادم**. قلم و مریم معرفه هستند، چون خواننده مریم را میشناسد و می‌داند که از کدام قلم حرف می‌زند.

اسم نکره

اسمی که برای خواننده یا شنونده آشنا نباشد، به آن اسم نکره می‌گویند، مانند جمله **معلمی را دیدم**. که در آن خواننده نمی‌داند که آن معلم چه کسی است.

اسم مفرد

اسمی که بر یک شخص، چیز یا یک مفهوم دلالت کند، مانند: **کتاب، میز، دختر و غیره**.

پیشاوند و پساوند

پیشوند تکیه و وابسته ایست که به آغاز واژه‌ای می‌چسبد، مانند پیشوند **ام**: امروز، امسال، امشب و غیره.

پساوند تکیه و وابسته ایست که به پایان واژه‌ای می‌چسبد، مانند پساوند **آگین** یا **گین**: زهرآگین، خشمگین و غیره.

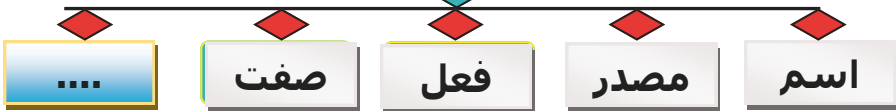
اصوات

اصوات کلماتی هستند که در مقام تحسین، تعجب، تنبیه، درد و افسوس گفته میشود، مانند: **آه، آخ، عجا، مبادال، به به** و غیره.

اصوات بر چند قسم میباشد.

- در شگفتی و تعجب، مانند: **وه، وه وه، عجا** و غیره.
- در تحسین و آفرین، مانند: **به به، زه، خوشا** و غیره.
- در افسوس و درد، مانند: **آخ، آه، وای** و غیره.
- در نداء ای، ایا و الف نداء، مانند: **خدایا، یارا** و غیره.
- در تنبیه و تحذیر، مانند: **الا، هلا، مبادا** و غیره.

کلمه

چند نکته دیگر

- **باء** یا **ب** زینت هر گاه بر سر فعلی استفاده گردد که اول آن همزه باشد همزه به **ی** بدل میشود، مانند: **بیفروخت**، **بیفکند** و غیره.
- حرف نون یا علامت نفی اگر در اول فعل باشد وصل به کلمه نوشته میشود، مانند: **نکن**، **نرو**، **نشنو** و غیره.
- حرف نون یا علامت نفی اگر در اول فعل باشد وصل به کلمه نوشته میشود و گاهی به **م** بدل میشود، مانند: **مکن**، **مرو**، **مشنو** و غیره.

کتابها و پروگرامهای آموزشی Language learning books and Educational software		
Dari 1A ISBN: 978-91-979212-0-6	Dari 1B ISBN: 978-91-979212-1-3	Dari 1C ISBN: 978-91-979212-2-0
Dari 1D ISBN: 978-91-979212-3-7	Dari 1E ISBN: 978-91-979212-4-4	Dari 1F ISBN: 978-91-979212-5-1
Dari 1 Exercises ISBN: 978-91-979213-6-7		
Dari 2A ISBN: 978-91-979212-6-8	Dari 2B ISBN: 978-91-979212-7-5	Dari 2C ISBN: 978-91-979212-8-2
Dari 2 Exercises ISBN: 978-91-979213-9-8		
Dari 3A ISBN: 978-91-979212-9-9	Dari 3B ISBN: 978-91-979213-0-5	Dari 3 Exercises ISBN: 978-91-979525-0-7
Dari 4A ISBN: 978-91-979213-1-2	Dari 4B ISBN: 978-91-979213-2-9	Dari 4 Exercises ISBN: 978-91-979525-1-4
Dari 5A ISBN: 978-91-979213-3-6	Dari 5B ISBN: 978-91-979213-4-3	Dari 5 Exercises ISBN: 978-91-979525-2-1
Dari 6A ISBN: 978-91-979213-7-4	Dari 6B ISBN: 978-91-979213-8-1	Dari Grammar ISBN: 978-91-979213-5-0

Name: **Dari Grammar**
 Author: **Wahed Dariab**
 Second Edition
 2012 Stockholm - Sweden

ISBN 978-91-979213-5-0

Education Center for Afghan children
www.kodakan.se
info@kodakan.se

Copyright © 2010 by KODAKAN (Education Center for Afghan children) and Wahed Dariab.
 All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Dari Grammar

